

# **Ammatillisen toisen asteen tutkintoviennin vaikuttavuus**

Kirsi Koivunen, VETFI-hanke, Gradia

# Tutkintoviennin vaikuttavuus selvitys

- Toteutettiin kesä-elokuussa 2020
- Vastanneet:
  - 6 koulutuksen järjestäjää (Tutkintovientiä tehneitä koulutuksen järjestäjiä yht. 7)
  - 2 koulutusvientiyritystä
  - 17 tutkintovientiprojekteissa toiminutta asiantuntijaa



## Vaikutusten arviointi

- Välittömien vaikutusten arviointi perustuu sekä kohderyhmän että asiakkaiden/rahoittajien osalta koulutusvientiyritysten ja koulutuksen järjestäjien **keräämiin kirjallisiin palautekyselyihin ja vapaamuotoisiin palautekeskusteluihin** tutkintoprosessin aikana ja heti prosessin päätyttyä.
- Pitkäaikaisten vaikutusten arviointi perustuu **asiakkaiden kanssa käytyyn vuoropuheluun** esim. uusien palveluiden myynnin yhteydessä. Joissakin tapauksissa myös koulutusvientiyritysten tekemiin kirjallisiin seurantakyselyihin.
- Vaikutukset koulutuksen järjestäjä- sekä asiantuntijatasolla perustuvat ao. tahojen **itsearviointiin**

## Kokeilun aikana suoritettut tutkinnot ja tutkinnon osat

Tutkinto	Kohdemaat/t	Suoritettut tutkinnot (kpl)	Tutkinnon osan suorittajia (hlö)	Suoritettut tutkinnon osat yhteensä (kpl)
Liiketoiminnan perustutkinto	Kiina , Saudi-Arabia		200	200
Koulunkäynnin ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjauksen ammattitutkinto	Qatar	9	4	44
Lähiesimiestyön ammattitutkinto	Saudi-Arabia	16		48
Yrittäjän ammattitutkinto	Uganda, Saudi-Arabia	61		183
Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto	Kiina, Intia		79	79
Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto	Etelä-Korea		10	20
Liikunnanohjauksen perustutkinto	Kiina		15	45
<b>Yhteensä</b>		<b>86</b>	<b>308</b>	<b>619</b>

# Suomalaisia tutkintojen ja osatutkintojen rooli

- Suomalaisia tutkinnoilla/ osatutkinnoilla
  - täydennetään paikallisesti suoritettavaa tutkintoa (esim. liiketoiminnan pt:n osat)
  - täydennyskoulutetaan paikallisia opettaja (esim. tuotekehitystyön EAT:n osatutkinnot)
  - koulutetaan koulunkäynnin ohjaajia suomalaisten operoimiin peruskouluihin, kasvatusta- ja ohjausalan at
  - vahvistetaan yritysten esimiesten johtamisosaamista
  - mahdollistetaan toimeentulon hankkiminen yrittäjänä
- Tutkintoja suorittaneet:
  - Asiakasoppilaitosten opiskelijat, opettajat ja koulunkäynnin ohjaajat
  - Asiakasyritysten henkilöstö ja esimiehet
  - Pakolaisasutusalueen asukkaat (yrittäjäyys)



## Välittömät tutkintoviennin vaikutukset- Kohderyhmät

Osatutkinnon/ tutkinnon suorittaneet	Yrittäjäyys ja työllistyminen oman alan töihin jo koulutuksen aikana Uusia näkökulmia ja toimintakulttuuria esim. johtamistyöhön Käytännön taitojen ja osaamisen vahvistuminen Urasuunnitelmien ja jatko-opintomahdollisuuksien täsmentyminen Yhteistyön lisääntyminen kollegoiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa ja uusien kokeilujen käynnistäminen omassa työssä/ työyhteisössä Innostus ja kiinnostus Suomen ammatillisten tutkintojen rakenteesta ja sisällöstä lisääntynyt
Osatutkinnon/ koko tutkinnon suorittaneiden taustayhteisöt	Toimeliaisuuden lisääntyminen, muutokset yhteisön palvelurakenteessa Työelämäyhteistyön käynnistäminen/ laajeneminen oppilaitoksissa Uudenlaisten menetelmien omaksuminen opetustyöhön Organisaation osaamisen kehittyminen esim. opetussuunnitelmatyö, sisäiset projektit Kiinnostus systemaattiseen kehittämistyöhön kasvanut myös koulun hallinnon osalta
Asiakas	Halu jatkaa yhteistyötä, uusia toteutuksia Uusien yhteistyömuotojen ja käytänteiden mahdollistuminen ja vahvistuminen Imagon, brändin vahvistuminen
Rahoittaja	Ulkomainen koulutus on rikkonut paikallisia raja-aitoja Uusi kansainvälinen ohjelmatoteuttaja Uusia projekteja Vuorovaikutus paikallisten koulutuksen järjestäjien ja tutkinnon suorittajien välillä on lisääntynyt

## Pidempiaikaiset tutkintoviennin vaikutukset - kohderyhmät

Osatutkinnon/ tutkinnon suorittaneet:	Yrittäjyys tuonut toimeentulon ja sosiaalinen status on parantunut, esim. 73% oli työllistynyt omaan yritykseensä. 7% yrityksistä oli jo palkannut työntekijöitä. Keskiansio oli 10-kertainen verrattuna maan minimipalkkaan. Uudenlaiset urapolut tai monipuolisempi työnkuva taustaorganisaatioissa Auttanut urasuunnitelmien ja alavalinnan sekä jatkotyöllistymismahdollisuuksien selkiyttämisessä Jatko-opinnot korkea-asteella
Osatutkinnon/ koko tutkinnon suorittaneiden taustayhteisöt:	Sisäisten prosessien kehittäminen mahdollistanut mm. lisääntyneen työelämäyhteistyön oppilaitoksissa sekä yhteistyön ao. yhteisöjen sisällä Urapolkujen rakentaminen oppilaitoksessa on mahdollistanut resurssien ja osaamisen tehokkaamman hyödyntämisen Yhteisön aktiivisuuden ja toimeliaisuuden lisääntyminen
Asiakas	Suomalaisen koulutusmallin systemaattisempi hyödyntäminen oman ja alueellisen toiminnan kehittämisessä Onnistumiset luovat uutta mielenkiintoa ja kysyntää (= kehittämiskumppanuudet) Asiakkaan näkyvyyden, imagon vahvistuminen, mm. menestyminen paikallisissa kilpailuissa/rankingeissa
Rahoittaja	Muutoksia rahoituspainotuksiin– laajemmat linjaukset; esim. saksalainen vai suomalainen malli?

# Tunnistettuja vaikutuksia koulutuksen järjestäjätasolla

## 1. Organisaation rakenteet

- Järjestelyt koulutusviennin organisoimiseksi, yhtiöt.
- Tutkintovienti vahvistanut omistajan roolia koulutusvientiyhtiön toimijana
- Muutoksia henkilöstön tehtäväkuvissa ja vastuissa
- Organisaation sisäisten vastuiden & hallinnollisten ratkaisujen täsmentyminen koulutusviennissä; esim. koulutusalat ottaneet enemmän vastuuta koulutusviennistä; tiimimäinen toiminta koulutusviennin ohjauksessa, sopimusasioiden vastuutusten selkiytyminen
- Imagolliset vaikutukset kansainvälisen toiminnan lisääntymisen myötä

## 2. Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaaminen

- Systemaattisempi kv-osaamisen kehittäminen organisaatioissa
- Esim. kielitaidon, asiakaslähtöisen ajattelun, kv-valmiuksien, tuotteistamisosaamisen vahvistuminen

## 3. Organisaation tukipalvelut

- Opintohallintojärjestelmien kehittäminen
- Henkilöstön vuosisuunnittelun kehittyminen vrs. koulutusvientitoteutuksiin varautuminen
- Laskutus- ja sopimuskäytänteet
- Kv-osaamisen laajeneminen myös tukitoimintoihin

## 4. Näkyvyys ja imago

- Yksi vastaajista toteaa liikevaihdon lisääntyneen

## 5. Lisärahoitus

- Merkittäviä lisäysvaikutuksia ei vielä todettu





## Tunnistettuja vaikutuksia asiantuntijatasolla

1. 100 % vastaajista: Osaamisen ja asiantuntijuuden vahvistuminen, esim: kielitaito, vuorovaikutus- ja kulttuuriosaaminen, neuvottelutaidot, ongelmanratkaisutaidot, pedagoginen osaaminen – rohkeus kokeilla uusia toteutustapoja ja –menetelmiä
2. 88 % vastaajista: Tutkintovientiprojekteilla on ollut vaikutusta omaan työhön ja toimintatapoihin kotimaassa, esim. hyvät käytänteet ulkomaan ryhmien kanssa työskentelystä on otettu käyttöön, etäopetusvälineitä hyödynnetään monipuolisemmin, asioiden ja prosessien jäsentäminen ja mallintaminen koetaan helpommaksi
3. 76 % vastaajista: Osallistuminen vientiprojekteihin on lisännyt kiinnostusta ja innostusta kansainvälisyyttä ja koulutusvientiä kohtaan myös omassa työyhteisössä. Myös opiskelijoiden innostusta kansainvälisyyttä kohtaan on lisätty – kansainväliset työssäoppimisjaksot
4. 59 % vastaajista: Vientiprojekteilla on ollut vaikutusta asiantuntijoiden työnkuvaan kotimaassa

## Vaikutukset ammatillisen koulutuksen arvostukseen

- Arvostus suomalaista ammatillista koulutusta kohtaan kasvoi kaikilla asiantuntijakyselyyn vastanneilla:
  - *”On haasteellista saada kohdemaan yhteistyökumppanit ja oppilaat aluksi ymmärtämään learning by doing-ajattelua. Mutta kun he sen oivaltavat, ovat he todella innoissaan. Meillä on Suomessa aika loistava malli, jota voimme ylpeänä viedä ulkomaille. Me olemme etuoikeutettuja, kun pääsemme tekemään työelämän kanssa sujuvaa yhteistyötä ja autamme opiskelijoita työllistymään.”*
  - *”Tiedän ja tiedostan suomalaisen koulutuksen tavat ja ajatukset/opit. Suomessa on erilaisia polkuja päästä ammattiin tai jatkaa opintojaan, jopa vaihtaa alaa helposti. Pystyn vertaamaan koulutusta ja keskustelemaan siitä ulkomaisten vieraiden kanssa. Arvostan entistä enemmän suomalaista koulutussysteemiä, kun olen saanut vertailukohtia ulkomaisista tavoista.”*
  - *”Ammatillinen koulutus soveltuu myös muihin kulttuureihin vietäväksi”*